

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
19 iulie 2023

Probă scrisă

FILOSOFIE ȘI LOGICĂ, ARGUMENTARE ȘI COMUNICARE

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I (60 de puncte)

A. Citiți cu atenție următoarele texte:

„Deoarece egalitatea și neegalitatea completă sunt nedrepte între indivizi care nu sunt egali ori neegali decât într-o singură privință, toate constituțiile în care egalitatea și neegalitatea sunt întemeiate pe baze de felul acesta sunt în mod necesar corupte.”

(Aristotel, *Politica*)

„Pentru a produce același rezultat pentru oameni diferiți e necesar ca ei să fie tratați în mod diferit. Or, a le da unor oameni diferiți aceleași șanse obiective nu înseamnă a le da aceeași șansă subiectivă.”

(E. A. Hayek, *Drumul către servitute*)

Pornind de la textele date:

1. Precizați înțelesul conceptului de dreptate la care se face referire în cel de-al doilea text.
6 puncte
2. Analizați, în aproximativ două pagini, concepțiile filosofice despre dreptate evidențiate în cele două texte.
12 puncte
3. Prezentați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între conceptele de *egalitate* și *dreptate*.
6 puncte
4. Argumentați un punct de vedere referitor la actualitatea concepției lui Aristotel cu privire la dreptate, în contextul societății contemporane.
6 puncte

B.

1. Fie un mod silogistic valid din figura 3, cu premisa minoră universală și premisa majoră afirmativă.
 - a. Scrieți schema de inferență corespunzătoare unui silogism valid având caracteristicile enunțate.
6 puncte
 - b. Construiți, în limbaj natural, un silogism corespunzător schemei de inferență elaborate la punctul a.
6 puncte
 - c. Verificați explicit (prin orice metodă de verificare a validității silogismelor) validitatea silogismului construit.
6 puncte

2. Se dă următorul argument:

Dacă autobuzul pleacă la ora fixată și nu are întârzieri pe traseu, înseamnă că va ajunge la timp. Întrucât autobuzul nu a ajuns la timp, rezultă că el sau nu a plecat la ora fixată, sau a avut întârzieri pe traseu.

- a. Transcrieți argumentul dat în limbaj formal.
5 puncte
- b. Verificați explicit (prin orice metodă de verificare a validității argumentelor cu propoziții compuse) validitatea argumentului dat și precizați dacă este sau nu este argument valid.
7 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Prezentați comparativ două metode complementare/alternative de evaluare pentru competența specifică 1.5. Analizarea problemelor de legitimitate a puterii în cadrul unor teorii politice moderne și contemporane de la disciplina *filosofie*, având în vedere:

- precizarea metodelor complementare/alternative de evaluare pe care le comparați;
- prezentarea specificului celor două metode, precizând totodată câte un instrument pentru a pune în practică fiecare dintre metodele prezentate;
- menționarea unui avantaj și a unui dezavantaj al utilizării fiecăreia dintre metodele prezentate pentru evaluarea formării/dezvoltării competenței specifice date;
- exemplificarea modului în care se aplică, la clasa a XII-a, fiecare dintre metodele prezentate, pentru evaluarea formării/dezvoltării competenței specifice date, prin următorul conținut:

Politica

- *Teorii politice moderne și contemporane;*

**Putere și legitimitate;*

- *Idealul democratic. Drepturile omului.*

20 de puncte

2. Argumentați, în una-două pagini, un punct de vedere care să confirme sau să infirme ipoteza potrivit căreia dezavantajul major al probelor scrise, la disciplina *Filosofie*, este presupus de relativa întârziere în timp a momentului în care se realizează corectarea unor greșeli sau completarea unor lacune identificate.

10 puncte